

Verksamhetsplan och budget 2019

FAMILJERÄTTSNÄMNDEN
GFN/2018:1

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Nämndens ansvarsområden.....	4
Solna stads styrning	4
Mål och uppdrag	4
Förutsättningar och framtida utmaningar.....	5
Organisation.....	6
Budget	6
Taxor och avgifter.....	7
Medarbetare	7
Verksamhetsutveckling och kvalitetsarbete.....	7
Tvärssektoriella frågor	8
Konkurrensutsättning	8
Intern kontroll	8

Sammanfattning

Familjerätten fortsätter under 2019 arbetet med att öka barns delaktighet. Fokus under året kommer att ligga på att fortsatt se över utredningsarbetet utifrån barns delaktighet samt att arbeta aktivt med att öka antalet barn som bjuds in i samband med samarbetsamtal.

Fortsatt arbete med väntetider och utredningstider kommer göras under året. Familjerätten kommer att löpande följa upp väntetider och utfall av samarbetsamtal genom statistik och brukarundersökning. Det arbete som påbörjats med att förkorta utredningsprocesserna genom att utveckla och anpassa metoder för vårdnadsutredningar kommer att fortgå även under 2019. Arbetet kommer att följas upp genom statistik på väntetider och utredningstider.

Användningen av videosamtal kommer fortsätta att utvecklas under 2019 för att möjliggöra samarbetsamtal för föräldrar som bor långt ifrån varandra men även som en möjlighet i vårdnad, boende, och umgängesutredningar där en förälder befinner sig på annan ort eller i annat land.

Kommunstyrelsen beslutade i juni att nämnderna får en årlig generell uppräkningsram på 1,0 procent åren 2019 - 2021 som kompensation för löne- och prisutveckling. Familjerättsnämnden har från och med 2018 en volymberäknad ram som tar hänsyn till demografiska förändringar. För 2019 har nämnden tilldelats en ram på 4 376 tkr. Bruttokostnaden är beräknad till 9 210 tkr och en preliminär beräkning för 2019 visar att fördelningen blir 47,5 procent för Solna, för Sundbyberg 34,5 procent och för Ekerö 18,0 procent. I avtal har kommunerna överenskommit om att hälften av kostnaderna fördelas efter antalet invånare i respektive kommun två år före aktuellt verksamhetsår. Den andra hälften fördelas utifrån antalet ärenden (enligt Socialstyrelsens statistik) under de senaste tre åren räknat t.o.m. två år före aktuellt verksamhetsår. För 2019 års verksamhetsår har beräkningar gjorts på år 2017 för befolkningsstatistik samt 2015–2017 för antalet ärenden.

Nämndens ansvarsområden

Gemensamma familjerättsnämnden för Solna, Sundbyberg och Ekerö ger råd och stöd till separerade föräldrar och ansvarar för frågor som rör faderskap, adoption, skilsmässa, samarbetsavtal samt utredning om vårdnad, boende, och umgänge. Med den gemensamma nämnden ges bättre förutsättningar att upprätthålla och utveckla en god kvalitet.

Solna stads styrning

Styrningen i Solna stad utgår från ett system för samlad ekonomi- och verksamhetsstyrning samt gällande lagstiftning, föreskrifter och nationella mål för den kommunala verksamheten. Utgångspunkten är en sammanhållen målstyrning, där kommunfullmäktige anger inriktning och ekonomiska ramar för styrelse och nämnder. Det sker i Solna stads verksamhetsplan och budget, som är stadens främsta styrdokument. Den årliga verksamhetsplanen och budget kompletteras inom vissa områden med andra styrande dokument som policyer, strategier, riktlinjer, planer och program.

Styrelse och nämnder ska, med utgångspunkt från kommunfullmäktiges inriktning, precisera och fastställa en verksamhetsplan och budget utifrån föreslagna ekonomiska ramar. Hänsyn ska tas till viktiga förändringar i omvärlden såsom ändringar i lagstiftningen och förändringar i befolkningsstrukturen. Styrelse och nämnder ska till sin verksamhetsplan och budget besluta om internkontrollplan och konkurrensplan för verksamheten.

Utifrån styrelsens och nämndernas mål samt ekonomiska ramar ska förvaltningsledningen utarbeta verksamhetsplan och budget i dialog med sina enheter. Enheterna ska arbeta fram sina mål/aktiviteter, vilka i sin tur ska brytas ned till individuella mål/aktiviteter för varje medarbetare. De individuella målen/aktiviteterna tydliggör medarbetarens ansvar och befogenhet i det gemensamma arbetet med att uppnå enhetens, nämndens och stadens mål.

I Solna stads styr- och uppföljningssystem ingår uppföljning och utvärdering. Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten följs upp och utvärderas i den omfattning som krävs för att ha en god kontroll. Befarade avvikelser, som inte är ringa, ska omgående informeras om till kommunstyrelsen som har uppsikt över nämndernas verksamhet, uppföljning och utvärdering. Uppföljning och utvärdering lämnas till kommunfullmäktige vid två tillfällen under året, per 30 april och 31 augusti. Dessutom lämnas en årsredovisning per 31 december.

Solna stads hel- och delägda bolag styrs och följs upp, enligt aktiebolagslagen, av bolagsordning och ägardirektiv. Stadens tillväxt och utveckling skapar behov av en utvecklad styrning och struktur för den verksamhet som bedrivs inom hela koncernen, för att den ska harmonisera med stadens årliga verksamhetsplan och budget.

Mål och uppdrag

Solna stads vision och övergripande mål

Den politiska viljeinriktningen för Solna stads framtida utveckling kommer till uttryck i *en vision* och fyra övergripande mål. Solna stads vision lyder på följande sätt:

Solna ska vara en sammanhållen och levande stad, som växer och utvecklas hållbart för alla solnabor. Staden kännetecknas av trygghet och öppenhet, där allas potential tas tillvara. Vi erbjuder kunskap, kreativitet och upplevelser som ökar regionens attraktionskraft.

Visionen bryts ner i *fyra övergripande mål*, som lyder på följande sätt:

Solna stads verksamheter ska hålla god kvalitet och hushålla med stadens resurser.

Alla verksamheter som Solna stad finansierar, oavsett utförare, ska hålla god kvalitet och hushålla med stadens resurser. Staden ska säkerställa att de insatta resurserna ger avsedda resultat i verksamheterna. Verksamheter inom välfärdens kärna ska prioriteras. Kvalitetsnivåer ska sättas och följas upp och utvärderas. Det ska vara ordning och reda i stadens ekonomi och verksamheterna ska hålla budget. Staden tar ansvar för framtidens välfärd genom att balansera kostnader för dagens verksamheter och behovet av att göra avsättningar för kommande investeringar.

Solna stad ska vara en stad som kännetecknas av mångfald, kreativitet och upplevelser.

Solna ska vara en mångsidig och upplevelserik stad, som ökar regionens attraktionskraft. Här ska storstadens puls samspela med det lugn som närheten till natur och vatten ger. Staden ska ha en internationell prägel och vara en mötesplats för människor med olika bakgrund, en importhamn för nya idéer och ett centrum för upplevelser. Här ska alla ges möjlighet att förverkliga sina livsdrömmar och allas potential tas tillvara i stadens och regionens utveckling.

Solna ska vara en attraktiv och trygg stad att leva och verka i.

Solna ska erbjuda en attraktiv och trygg miljö att leva och verka i. Här ska finnas tillgång till bra boende, stimulerande arbete och utbildningsmöjligheter, god service, trivsamma grönområden och goda kommunikationer. Stadsmiljön ska vara trygg och tillgänglig för alla, utan fysiska och sociala barriärer. Solnaborna ska kunna forma sina liv efter sina förutsättningar och trygga sin försörjning genom eget arbete. Den service som Solna stad finansierar ska finnas som ett naturligt stöd för de solnabor som behöver den under livets olika skeden.

Solna ska växa ihop och utvecklas på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt.

Solna ska möta efterfrågan på att leva, bo och verka i staden med ett stort utbud av bostäder, arbetsplatser och service. Staden ska växa hållbart i en takt som staden och solnaborna mår med utifrån ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt perspektiv. De möjligheter som tillväxten skapar ska tillvaratas samtidigt som stadens framtida ekonomi tryggas, viktiga naturvärden säkras och jämlika livsvillkor skapas. Barriärer ska byggas bort och stadsdelarnas egna identiteter tas till vara och länkas ihop för att skapa en sammanhållen och levande stad.

Nämndmål

Nämndmålen pekar ut kommunfullmäktiges övergripande prioriteringar och strategiska ställningstaganden för respektive nämnd. Nedan beskrivs nämndens huvudsakliga aktiviteter per respektive nämndmål under 2019.

Familjerättsnämnden ska säkerställa att föräldrar kan komma överens om bra lösningar för sina barn utifrån barnens behov och rätt.

Aktiviteter	Beskrivning
Korta väntetider och utredningstider för vårdnadsutredningar	Utveckla och anpassa utredningsmetoder. Använda modern teknik som till exempel videosamtal.
Öka barns delaktighet i ärenden rörande vårdnad, boende och umgänge	Fortsätta arbetet med att bjuda in barn i samband med samarbetsamtal.
Minska väntetiderna för samarbetsamtal	Arbeta med fasta tider för nybesök för att minska väntetiderna för samarbetsamtal.

Förutsättningar och framtida utmaningar

I den familjerättsliga verksamheten gäller det att fortsätta arbetet med att korta väntetider för samarbetsamtal och utredningstider för vårdnadsutredningar. Antalet vårdnadsfall har ökat i hela riket sedan 2006 och är i dag mera komplexa och familjerna är ofta aktuella på andra enheter inom socialtjänsten.

Från och med den 1 september 2018 träder de nya adoptionsreglerna i kraft. Ett nytt 4 kap. föräldrabalken om adoption och en ny lag om adoption i internationella situationer införs. I de nya reglerna ska barnrättsperspektivet stärkas och förfarandet vara effektivt och rättssäkert. Barnets rätt att få information och komma till tals stärks. Adoptionsreglerna ska vara flexibla och möjliggöra en prövning utifrån omständigheterna i varje enskilt fall. Vissa generella begränsningar för adoption tas bort. I de nya reglerna ska även sambor kunna adoptera. Även den övre åldersgränsen tas bort och den tidigare 25-årsgränsen sänks till 18 år. Förändringarna av adoptionsreglerna bedöms inte leda till ökade kostnader för kommunerna.

Antalet internationella adoptioner fortsätter att minska. Den ökade välfärden är en av flera anledningar. Trots många förbättringar i ursprungsländerna finns det barn som länderna har svårt att ta hand om. Det är barn som har flera sjukdomar, funktionsnedsättningar eller en svår social bakgrund. Det är ofta barn som behöver mycket vård och nya föräldrar som har stora resurser. Samtidigt ser vi också en ökning av antalet ansökningar och yttranden vad det gäller ansökningar att adoptera släktingars barn. Detta ställer redan i dag, men kommer än mera framöver, ställa stora krav på att utveckla kvalitén och utredningsmetoderna för de medgivandeutredningar som görs utifrån den kunskap vi har om de barn som kommer till Sverige för adoption.

En utredning har sett över delar av föräldrabalkens regler om fastställande av faderskap och föräldraskap. Regeringen skriver att utredningen är ett led i att uppnå en mer ändamålsenlig, jämlik och modern reglering. Detta utifrån att synen på föräldraskap och familj har förändrats. I uppdraget ingår också att se över reglerna som gäller för rättsgenetisk undersökning samt ett särskilt uppdrag att lämna förslag på hur bekräftelser av faderskap och föräldraskap kan förenklas genom digitalisering. Utredningen föreslår att:

- Det ska införas en föräldraskapspresumtion som motsvarar den faderskapspresumtion som finns i dag. Det innebär att om modern vid ett barns födelse är gift med en kvinna eller registrerad partner, ska denna person automatiskt anses som barnets förälder.
- Det ska vara möjligt att bekräfta ett faderskap eller föräldraskap elektroniskt inom 14 dagar från barnets födelse. Skatteverket ska utveckla och administrera systemet för elektronisk bekräftelse.

- En ny lag om rättsgenetisk undersökning som gäller för utredning av faderskap vid domstol och hos socialnämnd. Den nya lagen ersätter nuvarande blodundersökningslagen. Rättsmedicinalverket ska utföra de undersökningar som genomförs med stöd av den nya lagen.

Lagändringen föreslås träda i kraft 2021.

Den utvärdering som gjorts av 2006 års vårdnadsreform lämnade sitt betänkande "Se barnet!" under 2017 och den kartläggning av samarbetsamtal som presenterade av Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) under 2016 visar på ett behov av att utveckla barns delaktighet, ett ökat förebyggande arbete samt informations- och kompetensutveckling. För att nämnden även framöver ska kunna erbjuda en effektiv verksamhet av god kvalitet kommer frågan om att säkra den framtida kompetensförsörjningen vara av stor strategisk betydelse för nämnden. Nämndens verksamhet behöver även fortsätta arbetet med att utveckla en helhetssyn och en väl fungerande samverkan så väl internt som externt med utgångspunkt från brukarnas behov.

Organisation

Familjerättens verksamhet regleras främst av föräldrabalken och socialtjänstlagen. Den största delen av verksamheten är myndighetsutövning. Utöver de ovan nämnda aktiviteter under nämndmål, så omfattar verksamhetens ansvarsområden även att:

- godkänna faderskapsbekräftelse, utreda faderskap, väcka och föra talan i mål om faderskap, lägga ner utredning om faderskap.
- erbjuda samarbetsamtal
- godkänna, respektive inte godkänna avtal om vårdnad, boende och umgänge.
- yttranden till tingsrätten i mål om namnändring
- lämna upplysningar till tingsrätten i vårdnadsmål.
- på uppdrag av tingsrätten genomföra samarbetsamtal
- på uppdrag av tingsrätten genomföra utredningar avseende vårdnad, boende och umgänge.
- yttra sig i adoptionsärenden.
- medgivande vid adoption.
- prövning av samtycke till fortsatt adoptionsförfarande.
- återkalla medgivande till adoption.
- uppföljning av adoptionsärenden.
- tillsättande av umgängesstöd vid umgänge på tingsrätten begäran

Budget

Driftbudget

Kommunstyrelsen beslutade i juni att nämnderna får en årlig generell uppräkningsram på 1,0 procent åren 2019 - 2021 som kompensation för löne- och prisutveckling. Familjerättsnämnden har från och med 2018 en volymberäknad ram som tar hänsyn till demografiska förändringar. För 2019 har nämnden tilldelats en ram på 4 376 tkr. Bruttokostnaden är beräknad till 9 210 tkr och en preliminär beräkning för 2019 visar att fördelningen blir 47,5 procent för Solna, för Sundbyberg 34,5 procent och för Ekerö 18,0 procent. I avtal har kommunerna överenskommit om att hälften av kostnaderna fördelas efter antalet invånare i respektive kommun två år före aktuellt verksamhetsår. Den andra hälften fördelas utifrån antalet ärenden (enligt Socialstyrelsens statistik) under de senaste tre åren räknat t.o.m. två år före aktuellt verksamhetsår. För 2019 års verksamhetsår har beräkningar gjorts på år 2017 för befolkningsstatistik samt 2015–2017 för antalet ärenden.

Driftbudget, nettokostnad

Tkr	Budget 2018	Budget 2019	Förändring %
Intäkter	4 565	4 834	5,9
Kostnader	-8 865	-9 210	3,9
Nettokostnader	-4 300	-4 376	1,8

Investeringsbudget

Nämndens investeringsbudget för 2019 är oförändrad från föregående år och uppgår till 100 tkr.

Investeringsbudget för nämnden, tkr

	Budget 2018	Budget 2019	Förändring %
Kapitalinventarier, arbetsmiljöåtgärder m.m.	-100	-100	0
Summa	-100	-100	0

Taxor och avgifter

Familjerättsnämnden har inga taxor och avgifter.

Nämndens taxor och avgifter

Taxor och avgifter	Beslutad	Status	Datum för nytt beslut	Gäller från och med

Medarbetare

Nämnden bedriver kontinuerligt utvecklingsarbete för att säkra kompetensförsörjningen och vara en bra arbetsgivare med engagerade medarbetare. Plan för kompetensutveckling 2018 – 2020 omfattar både förvaltningsövergripande och verksamhetsspecifika kompetensinsatser. Följande insatser kommer bland annat att genomföras under 2019:

- Grund- och fördjupningsutbildning i motiverande samtal (MI)
- Alla handläggare har ärendehandledning regelbundet
- Nätverksutbildning
- Våld i nära relation och utbildningar om hedersvåld och förtryck
- Yrkesintroduktionen för socialsekreterare utan eller med kort erfarenhet
- Värdegrundsdag för nya medarbetare
- Handläggning och dokumentation
- Metodstödjare som utbildar och stöttar anställda att tillämpa verktyg och metoder inom socialt arbete

En hög svarsfrekvens och ett stabilt värde över 80 de senaste tre åren i hållbart medarbetarengagemang, HME-index, ger en bra grund för fortsatt utvecklingsarbete. Cheferna och berörda fackliga organisationer arbetar aktivt med den organisatoriska och sociala arbetsmiljön för att förebygga sjukdom och ohälsa.

Verksamhetsutveckling och kvalitetsarbete

Familjerätten fortsätter under 2019 arbetet med att öka barns delaktighet. Fokus under året kommer att ligga på att fortsätta se över utredningsarbetet utifrån barns delaktighet samt att arbeta aktivt med att öka antalet barn som bjuds in i samband med samarbetsamtal.

Fortsatt arbete med väntetider och utredningstider kommer göras under året. Familjerätten kommer att löpande följa upp väntetider och utfall av samarbetsamtal genom statistik och brukarundersökning. Det arbete som påbörjats med att förkorta utredningsprocesserna genom att utveckla och anpassa metoder för vårdnadsutredningar kommer att fortgå även under 2019. Arbetet kommer att följas upp genom statistik på väntetider och utredningstider.

Användningen av videosamtal kommer fortsätta att utvecklas under 2019 för att möjliggöra samarbetsamtal för föräldrar som bor långt ifrån varandra men även som en möjlighet i vårdnad, boende, och umgängesutredningar där en förälder befinner sig på annan ort eller i annat land.

Nämndens kvalitetsdeklarationer

Nämndens kvalitetsdeklaration beskriver vilken service medborgaren/brukaren kan förvänta sig av verksamheten.

Kvalitetsdeklarationer	Beslutsdatum	Status
Familjerätt	2018-09-13	Oförändrad

Tvärsektoriella frågor

Internationellt

Förvaltningen lyfter in det internationella perspektivet i kvalitetsarbete och verksamhetsutveckling genom att ge förvaltningens medarbetare möjlighet att hämta inspiration och idéer från andra länder i Europa med syfte att utveckla den egna verksamheten - Nyfiken på Europa. Detta återkopplas till övrig personal genom FoU-caféer och skriftliga rapporter. Förvaltningen tar också emot studiebesök från andra länder och deltar i internationella konferenser som motsvarar förvaltningens behov.

Likabehandling

Likabehandlingsperspektivet genomsyrar det dagliga arbetet och ska finnas med i ärendedragning liksom i all handledning.

Likabehandling är en central del av förvaltningens värdegrund och ska bidra till att förändra normer som exkluderar genom att synliggöra och ifrågasätta normer och privilegier. Förvaltningens värdegrund grundar sig på helhetssyn, människors lika värde, tro på individens egen förmåga och professionalism. Utbildningstillfällen kring förvaltningens värdegrund hålls två gånger per år. Detta ska, förutom att ge ökad kunskap, ge möjlighet att granska och processa den egna positionen.

Miljö

Nämndens miljöarbete utgår från den av kommunfullmäktige antagna miljöpolicy med tillhörande miljöstrategi samt nämndens nämndmål. Nedan beskrivs de huvudsakliga aktiviteterna inom miljöområdet under 2019 utifrån miljöpolicyens fokusområden (hållbar stadsbyggnad, effektivt resursanvändande, god livsmiljö).

Genom källsortering uppnås en effektiv kretsloppsanpassad avfallshantering i alla verksamheter. Vid inköp av livsmedel ska i första hand ekologiska och KRAV-märkta alternativ väljas. Medarbetarna har tillgång till tjänstecyklar, cykelpool och miljöklassade tjänstebilar samt uppmanas till ett hållbart resande när andra alternativ behövs.

För att få ökad kännedom om miljöpåverkan i vardagen erbjuds alla nyanställda en grundläggande miljöutbildning i två steg.

Konkurrensutsättning

Den familjerättsliga verksamheten utgörs till övervägande del av myndighetsutövning och har inte någon verksamhet som upphandlats. Inte heller planeras någon konkurrensutsättning eller att framöver genomföra några upphandlingar av verksamheten.

Befintliga avtal som ska upphandlas på nytt

Avtalsbeteckning	Diarienummer
------------------	--------------

Nya upphandlingsbehov samt större avrop på befintliga ramavtal

Nya upphandlingsbehov / Avrop på befintliga avtal

Intern kontroll

Varje nämnd ansvarar för intern kontroll inom sitt verksamhetsområde enligt kommunfullmäktiges reglemente. En god intern kontroll bidrar till att säkerställa att verksamheten bedrivs ändamålsenligt, kostnadseffektivt och säkert.

I samband med verksamhetsplan och budget ska varje nämnd ta fram en internkontrollplan för nästa år som beskriver väsentliga risker i verksamheten. Riskerna sorteras in i en av fyra kategorier: styrning, verksamhetsprocesser, medarbetare och ekonomi. Riskerna kopplas sedan till en process eller rutin. Verksamheten ska bedöma sannolikheten för och konsekvensen av om en risk skulle inträffa. Bedömningen redovisas som ett riskindex 1-16, där 16 är hög risk. Internkontrollplanen beskriver kontrollmoment för hur verksamheten ska kontrollera att risken inte har inträffat. Internkontrollplanen följs upp i samband med delårsrapport och årsredovisning.

Internkontrollplan

Kategori	Process/Rutin	Riskindex	Risker	Kontrollmoment
Verksamhetsprocesser	Utredningar i enlighet med gällande riktlinjer, rutiner etc.	12	Lagstiftning och riktlinjer/rutiner följs inte. Brister i dokumentation påverkar möjligheten att genomföra utredningar effektivt och korrekt.	Kontroll av att medarbetare på familjerätten som handlägger utredningar om vårdnad, boende och umgänge känner sig trygga i gällande lagstiftning, riktlinjer och rutiner. Kontroll av dokumentation i utredningar.
	Kontinuitet för klienterna i samband med personalomsättning.	12	Personalomsättning kan innebära handläggarebyten för brukaren vilket kan skapa oro och minskad kontinuitet i insatser.	Kontroll av att de handläggare som tagit över ärende från annan handläggare fått tillräcklig överlämning och att kontinuiteten bibehålls.
	Uppföljning av beslut från domstol som går förvaltningen emot.	9	Felaktiga beslut uppmärksammas inte. Om förvaltningen fattat felaktiga beslut riskerar dessa att upprepas vilket kan ge negativa konsekvenser både för verksamhet och brukare.	Kontroll av att samtliga beslut som gått nämnden emot har följts upp inom verksamheten.